

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/102/2012
Identifikačné číslo spisu:	4012200047
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Zavadská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:4012200047.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Z. K., narodeného X. L. XXXX, bytom v X., B. XX/XX, proti odporkyni Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o sirotský dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. mája 2012 sp. zn. 19Sd/13/2012-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 25. mája 2012, č. k. 19Sd/13/2012-32 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 25. mája 2012, č.k. 19Sd/13/2012-32, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie odporkyne z 22. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovými rozhodnutiami 1) ,2), 3) a 4) z 1. marca 2012, všetky s číslo XXX XXX XXXX X a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Rozhodnutím z 22. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX X podľa § 76 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa z 15. júna 2011 o priznanie sirotského dôchodku s odôvodnením, že podľa záverov posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky Komárno na účely § 76 cit. zákona v zmysle § 6 cit. zákona nie je navrhovateľ nezaopatrené dieťa.

Rozhodnutím z 1. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 76 zákona o sociálnom poistení zamietla žiadosť navrhovateľa z 15. júna 2011 o priznanie sirotského dôchodku za dobu od 24. júna 2009 do 29. augusta 2011.

Rozhodnutím 1) z 1. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 76 a § 82 zákona o sociálnom poistení priznala navrhovateľovi sirotský dôchodok od 30. augusta 2011 v sume 141,20 € mesačne.

Rozhodnutím 2) z 1. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 81 ods. 2 zákona o

sociálnom poistení z dôvodu súbehu dôchodkových dávok rozhodla o vyplácaní invalidného dôchodku od 30. augusta 2011 v sume 158,60 eur mesačne a sirotského dôchodku v sume 70,60 € mesačne.

Rozhodnutím 3) z 1. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila od 1. januára 2012 výšku sirotského dôchodku na 73 eur mesačne v zmysle opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2012.

Rozhodnutím 4) z 1. marca 2012 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa podľa § 76 zákona o sociálnom poistení z navrhovateľovi od 20. júna 2012 odňala sirotský dôchodok z dôvodu dovŕšenia 26. roku veku, kedy sa už nepovažuje za nezaopatrené dieťa.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľ v období od smrti otca (23. júla 2008) do nástupu na vysokoškolské štúdium (29. augusta 2011) nebol nezaopatreným dieťaťom podľa § 76 zákona o sociálnom poistení, pretože jeho zdravotný stav nevyžadoval osobitnú starostlivosť, mohol sa sústavne pripravovať na povolanie alebo mohol vykonávať zárobkovú činnosť, ktorú podľa jeho tvrdenia aj vykonával v Klube zdravotne postihnutých, kde pracoval na chránenom pracovisku. Z toho dôvodu rozhodnutia odporkyne pokladal za vecne správne.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 145 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 OSP a s odôvodnením, že úspešnej odporkyni náhrada trov nevznikla.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že splnil podmienky pre vznik nároku na sirotský dôchodok od 24. júna 2009, lebo v dôsledku dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu sa stal invalidným a od tohto dňa sa má naňho prihládzať ako na nezaopatrené dieťa. Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b) bod 2. zákona o sociálnom poistení nezaopatrené dieťa podľa tohto zákona je dieťa po skončení povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 26 rokov veku, ak pre chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť podľa prílohy č. 2, sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie alebo nemôže vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 76 ods. 1 veta prvá zákona o sociálnom zabezpečení nárok na sirotský dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ak rodič alebo osvojiteľ ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, mal nárok na predčasný starobný dôchodok alebo ku dňu smrti získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 76 ods. 5 zákona o sociálnom poistení nárok na sirotský dôchodok zaniká vždy dovŕšením 26. roku veku dieťaťa.

Zo spisov vyplýva, že otec navrhovateľa zomrel 23. júla 2008. Navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok s účinnosťou od 24. júna 2009 z dôvodu, že v dôsledku dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, spôsobeného haváriou na motocykli 15. augusta 2008, sa stal invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %. Navrhovateľ žiadosťou z 15. júna 2011 požiadal o priznanie sirotského dôchodku za obdobie od 24. júna 2009.

Ustanovenia § 76 zákona o sociálnom poistení upravuje podmienky vzniku nároku na sirotský dôchodok.

V prejednávanej veci bolo potrebné vykonať dokazovanie na otázku, či navrhovateľ v období, od ktorého požiadal o priznanie sirotského dôchodku (teda od 24. júna 2009, kedy dovŕšil vek 23 rokov) bol nezaopatreným dieťaťom na účely nároku na túto dávku v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) bod 2 zákona o sociálnom poistení.

Podkladom pre rozhodnutie odporkyne z 22. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX X bola lekárska správa MUDr. L. L., posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Komárno zo 16. augusta 2011, ktorá tvorí prílohu rozhodnutia. Podľa obsahu tejto lekárskej správy posudková lekárka sociálneho poistenia vzhľadom na podanú žiadosť o sirotský dôchodok zhodnotila zdravotný stav navrhovateľa po vlastnom vyšetrení navrhovateľa, a po oboznámení sa s výsledkami neurologického vyšetrenia zo 14. februára 2011 a psychiatrického vyšetrenia z 21. júna 2011 a dospela k záveru, že navrhovateľ nie je nezaopatrené dieťa na účely nároku na sirotský dôchodok podľa § 76 cit. zákona o sociálnom poistení, lebo nemá chorobu a stav, ktoré si vyžadujú osobitnú starostlivosť, a preto sa môže sústavne pripravovať na povolanie alebo môže vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa iného lekárskeho posudku MUDr. L. L., posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Komárno zo 16. augusta 2011, vypracovaného na účely invalidného dôchodku, navrhovateľ (v tom čase 25 ročný), bol naďalej invalidný s rozhodujúcim zdravotným postihnutím podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 3b) prílohy 4 zákona o sociálnom poistení, ktorým sú choroby nervového systému, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 %, s navýšením o 10 % z dôvodu iného zdravotného postihnutia podľa kapitoly V, položky 3.a prílohy č. 4 uvedeného zákona. Invaliditu navrhovateľa s dátumom vzniku 24. júna 2009 posudková lekárka konštatovala v lekárskom posudku z 24. júna 2009.

Lekársky posudok zo 16. augusta 2011, ktorý bol vypracovaný na účely rozhodnutia o sirotskom dôchodku však neobsahuje vyhodnotenie choroby a stavu nezaopatreného dieťaťa v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) bod 2. citovaného zákona za obdobie, od ktorého navrhovateľ žiadal priznať sirotský dôchodok, teda od 24. júna 2009. Rovnako túto skutočnosť neobsahuje ani posudok MUDr. U. V. posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia s pracoviskom v Bratislave, ktorá vyhodnotila zdravotný stav navrhovateľa 18. januára 2012, z rovnakých zdravotných nálezov ako posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočky v Komárne a po zohľadnení výsledkov kontrolného rehabilitačného vyšetrenia z 19. augusta 2011 a kontrolného neurologického vyšetrenia z 20. decembra 2011. Vo svojom lekárskom posudku dospela k záveru, že navrhovateľ na účely § 76 zákona o sociálnom poistení nie je nezaopatreným dieťaťom.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ síce v období od 24. júna 2009 bol invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou v rozsahu 60 %, ale odporkyňa na účely priznania sirotského dôchodku podľa § 76 zákona o sociálnom poistení vôbec nevyhodnotila, či navrhovateľ od 24. júna 2009 z dôvodu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu pre chorobu a stav, ktorý si vyžadoval osobitnú starostlivosť podľa prílohy č. 2, bol nezaopatreným dieťaťom, teda či sa v tom čase nemohol sústavne pripravovať na povolanie alebo nemohol vykonávať zárobkovú činnosť.

Bez zistenia tejto základnej skutočnosti, významnej pre rozhodnutie o nároku na sirotský dôchodok, teda bez zistenia, či navrhovateľ na účely nároku na dávku sirotského dôchodku v zmysle § 9 ods. 1 písm. b) bod 2 zákona o sociálnom poistení bol od 24. júna 2009 nezaopatreným dieťaťom, odvolací súd potom považoval právny záver krajského súdu v napadnutom rozsudku o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia odporkyne, za predčasný.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v ďalšom konaní po doplnení lekárskeho posudku a po odstránení vytýkaných nedostatkov rozhodne znova o vecnej správnosti rozhodnutí, týkajúcich sa sirotského dôchodku navrhovateľa , a to nielen rozhodnutia odporkyne z 22. augusta 2011 číslo XXX XXX XXXX X, ale aj o všetkých zmenových rozhodnutiach odporkyne. Súčasne s rozhodnutím vo veci samej rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok